

BENDRIJA „TRUŠELIAI“

Reg. Adresas: Gryneidės g. 38, Trušelių k., LT-92442 Klaipėdos r.,
Adresas korespondencijai: Gryneidės g. 13, LT-92442 Trušelių k., Klaipėdos r.,
el.p. andrejus.byckovas@gmail.com, Mob. +370 68690852, el. p. info@truseljai.lt

Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos

Direktoriui

Klaipėdos g. 2, LT-96130 Gargždai, tel. (8 46) 47 20 25, faks. (8 46) 47 20 05

el. paštas savivaldybe@klaipedos-r.lt.

UAB „KELPROJEKTAS“

Projekto vadovei

Gintarei Karpavičienei

Jonavos g. 7 (D korpusas), LT-44192 Kaunas

el. p.: info@kelprojektas.lt.

el. p.: gintare.karpaviciene@kelprojektas.lt.

PAKLAUSIMAS-REIKALAVIMAS

DĖL SPECIALIOJO PLANO

2023-11-06

Trušeliai

Bendrija „Trušeliai“ įsteigta 2016-12-02. Bendrija „Trušeliai“ administruojamos teritorijos bendras plotas 15,62 ha (156217 kv. m), bendro naudojimo plotas (keliai, žaliosios vejos, priešgaisriniai tvenkiniai (2 vnt.)): 3,74 ha (37441 kv. m).

Bendrijos administruojamoje teritorijoje yra 105 sklypai, iš kurių 93 sklypai yra gyvenamosios paskirties, 1 sklypas – komercinės paskirties sklypas, vienas sklypas atidalintas iš komercinės paskirties sklypo bei 10 bendro naudojimo sklypų. Bendro naudojimo sklypai, su juose esančiomis komunikacijomis ir inžineriniais įrenginiais, priklauso Bendrijai nuo 2018-03-23 Klaipėdos apygardos teismo Klaipėdos rūmų sprendimu, byla E2-369-586/2018.

Bendrija administruoja ir prižiūri:

1. Vandentiekio sistemą, kurioje vanduo tiekiamas iš artezinių gręžinių įrengtų sklype Vilčių g. 20. Vandentiekio tinklai pakloti sklypuose 47A, 48A, 53B ir 54B;
2. Buitinių nuotekų šalinimo sistemą. Buitinių nuotekų tinklai pakloti sklypuose 47A, 48A, 53B ir 54B, valymo įrengimai įrengti sklype 52B;
3. Elektros sistemą, kurios elektros transformatorinė įrengta Gryneidės g. 1, sklype, tinklai išvedžioti sklypuose 47A, 48A, 53B ir 54B, sklypuose. Gryneidės g. 30 ir Vilčių g. 22 įrengti elektros skaitikliai;
4. Lietaus nuotekų sistemą. Lietaus nuotekų tinklai pakloti sklypuose 47A, 48A, 53B ir 54B, lietaus nuotekų siurblinė įrengta sklype 52B.

Bendrija taip pat administruoja vieną pastatą – valymo įrenginių pastatą, kuriame sumontuotos nuotekų siurblių ir orapūčių valdymo pultai, orapūtės.

Bendrijai priklauso ir ji administruoja projektuojamas Gryneidės gatvę, inžinerinės infrastruktūros teritorijos sklype (plotas 109,74 a), Vilčių gatvę, inžinerinės infrastruktūros teritorijos sklype (plotas 89,92 a).

Susipažinus su 2023-10-04 paskelbta informacija apie parengtą Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos dalies, apimančios Slengių, Mazūriškių, Trušelių, Gindulių kaimus ir gretimos teritorijos vietovių, komunikacinių koridorių ir inžinerinės infrastruktūros specialiojo plano keitimo projektu, **Bendrijos „Trušeliai“ sklypų savininkai prieštarauja specialiojo plano**

keitimo projektui ir reikalauja atsižvelgti į išsakytas pastabas ir keitimus atlikti nepažeidžiant Lietuvos Respublikos įstatymų. Manome, kad dėl žemiau nurodytų pagrindų yra pažeidžiami Lietuvos Respublikos įstatymai bei gyventojų ir sklypų savininkų teisės.

Susipažinus su SPR2 Žemės poėmio brėžiniais matyti, kad pagal specialųjį planą numatyta kad visuomeniniams poreikiams planuojama paimti Bendrijos „Trušeliai“ nuosavybėje esančią ir jos administruojamą Gryneidės gatvės atkarpą, kurioje Bendrijos narių sąskaita įrengta kelio danga (asfaltas), apšvietimas eina komunikaciniai koridoriai ir kita infrastruktūra. Gryneidės gatvė nurodyta kaip neprioritetinės infrastruktūros teritorija.

Sklypų savininkams nesuvokiama, kodėl yra pažeidžiamos jų teisės ir teisėti lūkesčiai. Įsigyjant sklypus visi sklypų savininkai žinojo, kad sklypai yra suprojektuoti uždarame kvartale, kuriame beje eismas vyksta ratu, kaip tai numatyta detalajame plane. Apie jokių galimus detaliojo plano keitimus, kuriais būtų pažeidžiamos sklypų savininkų teisės nebuvo niekur minima. **Kaip žinia, asmenys gali tinkamai naudotis savo teisėmis tik tuomet, kai jos yra įtvirtintos Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, įstatymuose, poįstatyminiuose aktuose ir kitose teisės normose, kurios negali būti pernelyg dinamiškos. Būtent protingas teisės normų keitimas yra vienas svarbiausių rodiklių, užtikrinančių tinkamas sąlygas teisei gyvuoti ir būti pripažįstamai visoje visuomenėje. Taigi, nors šį aspektą kontroliuoja teisėtų lūkesčių principas, kuris yra fundamentalus pagrindas asmenims tikėtis, jog jų teisinius santykius reguliuojančios normos drastiškai nepasikeis.**

Teisinės valstybės principas, teisingumas, draudimas piktnaudžiauti valdingais įgaliojimais, gero administravimo ar teisinio saugumo principai. Reikalavimas paisyti asmens teisėtų lūkesčių yra vienas esminių teisinės valstybės požymių. Teisinės valstybės principas, kaip teisėtų lūkesčių pagrindas, teisinio saugumo principas reikalauja, kad asmuo galėtų pasitikėti teisės sistemos tvarumu ir nuspėjamumu. **Teisinis saugumas yra skirtas apsaugoti žmogaus autonomiškumą, kad jis galėtų priimti sprendimus, susijusius su ateitimi. Jis reikalauja, kad teisės normos būtų prieinamos, patikimos ir numatomos.** Teisėtus lūkesčius pažeisti yra neteisinga būtent dėl to, kad tai pažeistų suinteresuoto asmens pasitikėjimą valstybės institucijomis, o Klaipėdos rajono savivaldybė neatsižvelgia į sklypų savininkų lūkesčius ir be jokio pagrindo juos pažeidžia. Konstitucinis Teismas ne kartą yra konstatavęs, neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise.

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktikoje pabrėžiama, kad įstatymo viršenybės principas yra vienas iš pagrindinių teisinės valstybės principų, be kita ko, taikomas ir įgyvendinant viešąjį administravimą (žr. 2012 m. kovo 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A556 -140/2012). Įstatymo viršenybės principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti VAI išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais (VAI 3 str. 1 d. 1 p.). Konstitucinis teisinės valstybės principas suponuoja reikalavimą, kad teisėkūros subjektai teisės aktus gali leisti tik neviršydami savo įgaliojimų (Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d., 2006 m. sausio 16 d., 2010 m. kovo 22 d., 2013 m. balandžio 2 d. ir kt. nutarimai).

Aiškindamas teisėtų lūkesčių apsaugos principą, KT ne kartą yra pažymėjęs, kad šis principas suponuoja valstybės taip pat valstybės valdžią įgyvendinančių bei kitų **valstybės institucijų pareigą laikytis valstybės prisiimtų įsipareigojimų.** Šis principas taip pat reiškia įgytų teisių apsaugą, t. y. asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų **pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus, neprieštaraujančius Konstitucijai, įgytos teisės bus išlaikytos nustatyta laiką ir galės būti realiai įgyvendinamos** (Konstitucinio Teismo 2007 m. liepos 5 d., 2009 m. rugsėjo 2 d. nutarimai). Bendrijos „Trušeliai“ sklypų savininkai įsigydami sklypus minėtame kvartale pagrįstai tikėjosi, kad kvartalas bus uždaras, tai patvirtino ir galiojantis detalusis planas, apie kurio keitimus ateityje niekas negalėjo numatyti ir niekas nebuvo informuoti apie tokią galimybę.

KT jurisprudencijoje iš esmės pripažįstama, kad **teisėtų lūkesčių apsaugos principas iš esmės gali riboti teisės aktų leidėjo laisvę bet kuriuo metu keisti nustatytą teisinį reguliavimą. Pagal oficialiąją konstitucinę jurisprudenciją, konstitucinis teisėtų lūkesčių apsaugos principas – įstatymų leidėją saistantis principas.**

KT ne kartą yra konstatavęs, kad neatsiejami **teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas; šie konstituciniai principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius. Pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją yra saugomi ir ginami ne visi iš bet kurio įstatymo ar kito teisės akto kylantys lūkesčiai, bet tik tie, kurie kyla iš pačios Konstitucijos ar iš įstatymų bei kitų teisės aktų, neprieštaraujančių Konstitucijai; tik tokie lūkesčiai gali būti laikomi teisėtais, tik tokie teisėti lūkesčiai yra saugomi ir ginami Konstitucijos** (Konstitucinio Teismo 2003 m. kovo 4 d. nutarimas, 2014 m. spalio 8 d. nutarimas). Įsipareigojimus įstatymų leidėjas paprastai prisiima nustatęs tam tikrą teisinį reguliavimą. Šiuo aspektu ne kartą konstatuota, kad valstybei tenka pareiga vykdyti tuos turtinio pobūdžio įsipareigojimus, kuriuos ji prisiėmė įstatymu.

Šiame kontekste svarbu pabrėžti, kad teisėtų lūkesčių apsaugos principas įstatymų leidėją ir kitus teisėkūros subjektus saisto tada, kai teisinio reguliavimo pokyčiai yra nepalankūs ir pablogina individų teisinę padėtį.⁶ Konstitucinis Teismas taip pat ne kartą yra konstatavęs, kad „neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise“.

Taigi aukščiau išdėstyta KT doktrina išskiria kelis teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo konstatavimo kriterijus: Pirma, valstybė nesilaiko savo priimtų įsipareigojimų; Antra, pažeidžiami teisėti lūkesčiai kyla iš Konstitucijos ar įstatymo; Trečia, teisėtus lūkesčius pažeidžiantys teisinio reguliavimo pokyčiai yra nepalankūs tam tikriems asmenims.

Šiuo atveju, Bendrijos „Trušeliai“ sklypų savininkų manymu, egzistuoja visos aukščiau nurodytos sąlygos, kadangi:

Pirma, Klaipėdos rajono savivaldybė veikdama valstybės vardu, nesilaikė Įstatymu priimtose pareigos, laikytis galiojančių detaliojo plano sprendinių, galiojusių iki specialiojo plano rengimo.

Antra, teisėtas lūkestis, kuris kyla visuomenei sužinoti apie planuojamus pakeitimus laiku ir tinkamai, laikantis Lietuvos Respublikos įstatymų, kad galėtų tinkamai ginti savo pažeistas teises. Nesuvokiama, kodėl nebuvo niekur viešinama apie rengiamą specialųjį planą, kaip tai numato LR įstatymai, jeigu iš pateiktų dokumentų matyti, kad Planavimo pagrindas Klaipėdos rajono savivaldybės tarybos **2018-05-31 sprendimas Nr. T11-270** „Dėl Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos dalies, apimančios Slengių, Mazūriškių, Trušelių, Gindulių kaimus ir gretimos teritorijos vietovių, komunikacinių koridorių ir inžinerinės infrastruktūros specialiojo plano keitimo“; Klaipėdos rajono savivaldybės teritorijos dalies, apimančios Slengių, Mazūriškių, Trušelių, Gindulių kaimus ir gretimos teritorijos vietovių, komunikacinių koridorių ir inžinerinės infrastruktūros specialiojo plano keitimo Planavimo darbų programa.

Trečia, specialiuoju planu nustatytas teisinis reguliavimas pažeidžia sklypų savininkų ir gyventojų teises ir teisėtus interesus, jų lūkesčius, kad gyvens uždarame kvartale, nebus pažeistas jų privatumas ir kitos teisės, o tai reiškia, kad specialiuoju planu nustatytas teisinis reguliavimas yra jiems nepalankus.

Visa tai lemia, kad buvo pažeisti visuomenės lūkesčiai, o, tai reiškia, ir teisėtų lūkesčių apsaugos principas.

Lietuvos Respublikos Konstitucija (žr., pvz., Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. gruodžio 13 d. nutarimą), ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (41 str.) įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą.

Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, veikdami Tautos ir Lietuvos valstybės interesais, turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus; neatsiejami teisinės valstybės principo elementai yra teisėtų lūkesčių apsauga, teisinis tikrumas ir teisinis saugumas; šie konstituciniai principai suponuoja valstybės pareigą užtikrinti teisinio reguliavimo tikrumą ir stabilumą, apsaugoti asmenų teises, gerbti teisėtus interesus ir teisėtus lūkesčius, vykdyti priimtus įsipareigojimus asmeniui; asmenys turi teisę pagrįstai tikėtis, kad jų pagal galiojančius įstatymus ar kitus teisės aktus, neprieštaraujančius Konstitucijai, įgytos teisės bus išlaikytos nustatyta laiką ir galės būti realiai įgyvendintos; neužtikrinus asmens teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio tikrumo ir teisinio saugumo, nebūtų užtikrintas asmens pasitikėjimas valstybe ir teise.

LVAT savo jurisprudencijoje ne kartą yra akcentavęs būtinybę viešojo administravimo subjektams laikytis įstatymo viršenybės (teisėtumo) principo, nurodydamas, kad viešojo administravimo subjektų kompetencija turi būti nustatyta įstatymu (turi remtis įstatymu ir atitikti jo reikalavimus), viešojo administravimo subjektų veikla turi būti vykdoma tik jiems priskirtos kompetencijos ribose, o bet kokie viešojo administravimo subjektų veiksmai ar sprendimai, priimti viršijant nustatyta kompetenciją (ultra vires), pripažįstami neteisėtais (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2006 m. liepos 25 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I 1 -2/2006; 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. I 444 -4/2008; 2010 m. lapkričio 26 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A 756 -1486/2010; 2016 m. liepos 7 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. eA-1391-756/2016).

Viešojo administravimo subjekto priimto administracinio akto teisėtumo klausimas turi būti sprendžiamas taikant įgalinimų ribų kriterijų, o plečiamasis valdymo institucijų kompetencijos aiškinimas nėra galimas (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2007 m. lapkričio 19 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A 14 -1052/2007; 2015 m. vasario 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1432-858/2015; 2017 m. birželio 7 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-825-492/2017).

LVAT praktikoje pažymima, kad: „Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pavyzdžiui, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 6 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015). Iš gero administravimo principo išplaukia, kad **valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus (vykdydamos valdžios funkcijas), privalo dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų.**

Klaipėdos rajono savivaldybė rengdama specialųjį planą neužtikrino atsakingo valdymo principo įgyvendinimo, kadangi nepagrindė savo sprendimo pagrįstumo, o būtent kodėl priimti tokie sprendimai, kokie buvo atlikti vertinimai, kokios buvo vertinamos alternatyvos ir kita.

Mūsų manymu Klaipėdos rajono savivaldybė pažeidžia visas įmanomas teisės normas ir Konstituciją dėl žemiau nurodytų pagrindų ir aplinkybių.

1. Nėra aišku kodėl ir pagal kokius kriterijus buvo atrinkta būtent Gryneidės gatvė? Kokios alternatyvos buvo dar nagrinėjamos? Kur galima susipažinti su sprendimų vertinimu ir kita pagrindžiančia sprendimo pagrįstumą medžiaga?

2. Kodėl nebuvo projektuojamas kelias tarp Laigyčių ir Dovydėlių gatvių, Trušeliuose kur nėra nei vieno namo ir nebūtų pažeisti nei vieno namo ar sklypo savininko teisėti lūkesčiai? Ši laisva (neužstatyta) žemė yra maždaug už 300-400 metrų nuo Gryneidės gatvės, Trušeliuose šiaurės vakarų kryptimi? Ji taip pat yra arčiau vidurinės ašies tarp kitų dviejų šiuo metu esančių gatvių, o būtent valstybinės reikšmės kelio Nr. 2216 Slengiai–Baukštininkai ir Rasytės gatvės, Trušeliuose. Kadangi laisvoje, nurodytoje žemėje nėra nei vieno pastatyto namo tai nepažeistų nei vieno asmens teisėtų lūkesčių, nes įsigydamas sklypą asmuo turėtų galimybę įsivertinti specialiajame plane numatytus

sprendinius ir tada priimti sprendimus. Bendrijos „Trušeliai“ sklypų savininkai šios galimybės neturi ir niekada neturėjo.

3. Kodėl nėra atsižvelgiama į gyventojų teisėtus lūkesčius, nes visi sklypų savininkai įsigijo žemę uždaruose kvartaluose, visos komunikacijos įrengtos, tame tarpe kelių dangos, apšvietimas ir priklauso Bendrijoms, įrengtos gyventojų lėšomis ir jokiuose planuose nebuvo minima apie detaliųjų planų keitimą ateityje? Aukščiau nurodytoje laisvoje žemėje nėra jokių komunikacijų, niekas nepatyrė jokių išlaidų.

4. Kas vykdys Bendrijos komunikacijų, apšvietimo, kelio dangos, lietaus nuotekų ir kitų priežiūrą jeigu žemė su jomis bus paimta visuomenės poreikiams?

5. Koku būdu bus kompensuoti savininkų praradimai už komunikacijų įrengimą, žemės įgijimą, kelių dangos įrengimą, apšvietimo įrengimą ir kt.? Kodėl kelias nėra projektuojamas tarp Laigyčių ir Dovydėlių gatvių, Trušeliuose kur esant kompensavimo būtinybei kompensacijos būtų ženkliai mažesnės nes šiuo metu ten yra tuščia pieva?

6. Kokias problemas išsprendžia šio kelio paėmimas visuomenės poreikiams, kuo jis aktualus visuomenei?

Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytą, prašome atsakyti į aukščiau pateiktus klausimus ir Bendrija „Trušeliai“ sklypų savininkai reikalauja, kad būtų atsižvelgta į jų išsakytas, argumentuotas pastabas ir rengiamas specialusis planas būtų pakeistas taip, kad nebūtų pažeistos Bendrijos „Trušeliai“ sklypų savininkų teisės, teisėti interesai ir teisėti lūkesčiai, nes yra galimybė to išvengti, neprioritetinės infrastruktūros teritoriją projektuojant Laigyčių ir Dovydėlių gatvių, Trušeliuose kur nėra nei vieno namo ir nebūtų pažeisti nei vieno namo ar sklypo savininko teisėti lūkesčiai.

Bendrijos „Trušeliai“ pirmininkas

Andrejus Byčkovas